GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Ner. 148.** 23. Grudnia 1829.

Z powodu kończącego się z dniem ostatnim b. m. ostatniego kwartału tego roku, Redakcyja ma zaszczyt upraszać szanownych Prenumeratorów, aby raczyli złożyć wcześnie i jeszcze przed końcem bieżącego miesiąca przedpłatę, wynoszącą na półroku 9 ZR. 36 kr. M. K., czyli 24 ZR. W. W., na kwartał zaś 4 ZR. 48 kr. M. K. czyli 12 ZR. W. W., albowiem tyle tylko drukuje się egzemplarzy, ile jest zaprenumerowanych; nie będzie zatém winą Redakcyi, jeżli później prenumerujący nie odbiorą wszystkich egzemplarzy.

PP. Prenumeratorowie mieszkający we Lwowie raczą to pismo zamówić w Kantorze Gazety Lwowskiej przy ulicy Dominikańskiej naprzeciw Cyrkułu; mieszkający zaś na prowincyi, na tych c. k. Pocztamtach, na których chcą je odbiérać. — Ktoby sobie życzył odbiérać opieczętowane, raczy oprócz wyżéj wymienionéj kwoty, prenumeracyjnéj zapłacić na półroku 48 kr., na kwartał 24 kr. w M. K.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiédnia. —

Najłaskawszym Gabinetowym Reskryptem z d. 12. b. m., wydanym do c. k. W. Podkomorzego, Hr. Czernina, Zastępcy c. k. pierwszego W. Ochmistrza, raczył N. Pan nadać godność Kapitana c. k. Lejbgwardyi Trabantów, osierocona przez śmierć Jenerała jazdy Marg. de Somariva, c. k. Szambellanowi, rzeczywistemu tajnemu Radcy, Jenerałowi jazdy i komenderującemu Jenerałowi w Illyryi, wyższéj Austryi i Tyrołu, Ferdynandowi Piotrowi Hrabiemu Hennequin de Fresnel et Curel, w dowód szczególnego Swego zaufania i najłaskawszego uznania położonych w długoletnim wojskowym zawodzie znakomitych zasług.

Połączona Kancellaryja nadworna nadała jedno z opróżnionych miejsc Kommissarzy Cyrkułowych drugiéj klassy w Galicyi, trzeciemu Komissarzowi Cyrkułu Brzeżańskiego, Franciszkowi Singer de Wyssogurski, a na jego miejsce mianowała Koncepistę Gubernijum Galicyjskiego, Seweryna Macudzińskiego, Kommissarzem trzeciéj klassy.

— Z Węgier. —

Połączona Gazeta Budy i Pesztu donosi pod d. 10. t. m.: „Mrozy i kra na Dunaju powiększają się. Onegdaj tak mocno i powoli szła kra, iż przerwane zostały związki między obudwoma miastami, a wczoraj rano spodziewano się, że Dunaj stanie; po obudwóch brzegach przymarzło. — Daléj taż sama Gazeta donosi z Mediasz w Ziemi Siedmiogrodzkiéj z d. 26. Listop.: Dzisiaj rano, właśnie, gdy zegar na tutejszéj wielkiéj wieży bił trzy kwandranse na czwartą, obudziło każdego ze snu silne wstrząśnienie ziemi, jakiego tu od r. 1802 nie pamiętają. Wśród kołysania się ziemi w ciągu 8 do 10 minut było 4 wstrząśnień w kierunku ze strony północno-zachodniéj ku południowo-wschodniéj, a poruszenie było tak silne, że w domach, gdzie są dzwonki przy ścianach, i na wielkiéj wieży zegarowéj znajdujący się mały dzwoniący przed godzinami, dały się słyszeć. W domach nie postrzeżono dotąd żadnéj szkody; tylko na pięknym wielkim protestanckim kościele widać, że w głębi tynk poodstawał." (Trzęsienie to dało się uczuć także w Hermanstadzie i w Banacie.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Gazety Francuzkie donoszą z Madrytu z d. 23. Listopada: „W d. 8. Grudnia zjadą Królestwo Ichmość Obojéj Sycylii i nasza przyszła Królowa do Aranjuez. Dniem wprzódy wyjadą Infanci i Infantki ztąd do téj rezydencyi, gdzie Infantki pozostaną, a Xiażęta wyjadą na przeciw wysokich Podróżnych do Ocaına. Infant Don Carlos zaślubi się w d. 8. z Xiężniczką Krystyną w imieniu Króla. Dnia 9. powrócą tutaj Infanci, zaś ich małżonki pozostaną w Aranjuez, aby bawiły młodą Królowę. Król Jmć, jak sądzą, w d. 10. uda się *incognito* do Aranjuez, aby swoję małżonkę widział przed jéj wjazdem do stolicy, który w d. 11. nastąpi. Król Jmć w towarzystwie Infantów pojedzie na przeciw swojéj Narzeczonéj, i podczas jéj wjazdu do miasta towarzyszyć jéj będzie przy powozie. — Uroczyste zaślubiny nastąpią w sali poselskiéj królewskiego pałacu. Królestwo Ichmość Sycylijscy przybędą tutaj wprzód dwoma godzinami. — P. Medici miewa często konferencyje z na-

szemi statystami, a szczególniéj z Ministrem skarbu. Przedsięwziąść chcą skuteczne środki, aby wierzycielom Stanu w kraju i za granicą potrzebne stawić rękojmie; w tym przypadku i właściciele bonów przez Kortezy wydanych uczują zbawienne skutki tych środków. Król nie chce zezwolić na oddalenie P. Aguado, dotychczasowego bankiera rządu hiszpańskiego w Paryżu; w tym względzie przesłał Minister skarbu wyrok król. z d. 22. t. m. do wszystkich innych Ministerstw, który prowadzeniu interesów przez P. Aguado największe daje pochwały i też władze wzywa, aby go nakłoniły do dalszego trudnienia się poleconemi sobie interesami. P. Inigo, naczelnik domu handlowego w Bordeaux, który miał zastąpić P. Aguado, śród tych okoliczności powrócił do tegoż miasta.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Xiążę Wellington i Kanclerz Izby skarbowéj przepędzili kilka dni w dobrach P. Bingham Baring w Hrabstwie Norfolk.

Austryjacki Poseł miał w d. 27. Listopada długie konferencyje z Hr. Aberdeen.

Na twierdzenie pewnego Dziennika, że P. Peel ofiarował się Xięciu Wellingtonywi wystąpić z Gabinetu, gdyby obecność jego sprzeciwiała się planom Xięcia, odpowiada *Globe and Traveller*, że cała ta wiadomość fałszywa, i żadne zdania nie różnią tych obudwóch polityków.

Równie za śmieszne i na żadną uwagę nie zasługujące są wieści, — mówi Kuryjer — które się niedawno rozeszły o rozruchach na wyspach Jońskich, i o wezwaniu przez Lorda Kommissarza rządu, by posłał posiłki wojskowe.

Marg. Palmella, który długi czas bawił w Paryżu, powrócił znowu do Anglii i w d. 1. t. m. przybył na pakietbocie z Kaletu do Doweru.

Kuryjer żartuje sobie z przesadzonych wieści, do których dało powód przybycie Margrabiego Palmella do Londynu i dodaje: Margrabia przybywszy do Doweru nie przybrał charakteru dyplomatycznngo, i bateryje nie witały go wystrzałami. Wystrzały te były dawane na cześć Xięcia Esterhazego, który razem przybywał ze stałego lądu. Zacny Portugalczyk nie prezentował się w biurze spraw zewnętrznych jako zawierzytelniony Poseł i nie odmówiono mu posłuchania; lecz prezentował się jako Hr. Palmella, i w tym charakterze był przyjęty i pracował w biurze.

Dziennik *British-Traveller* wyraża: Całe nie jest niepodobieństwem, aby godność Króla, lub Prezydenta Grecyi — cokolwiekbądź względem tego tytułu będzie postanowiono — nie miała być Xięciu Leopoldowi Sasko-Koburskiemu ofiarowaną. A jeźli nad pytaniem tém zastanowimy się ze wszystkich stron, tedy może trudnoby było zdolniejszego wybrać człowieka na tę wysoką godność, jak Xiążę. Pierwszą własnością, która go do tego zaleca, jest ta, iż ón od czasu swojego przybycia do Anglii widział i poznał praktyczne korzyści wolnéj Konstytucyi; daléj znaczna summa, którą jako wdowiec po Xiężnie Auguście z Anglii pobiéra, uwalnia go od potrzeby stania się ciężarem dla finansów Greckich, na opędzenia kosztów swojego Dworu, i nakoniec jego charakter tak we względzie wojskowym, jakoteż politycznym znany jest dostatecznie wszystkim Europejskim Mocarstwom, co usprawiedliwia oczekiwanie, że ważne obowiązki poruczonéj sobie godności należycie będzie wykonywał.

Kuryjer donosi, że do Liverpoolu zawinął nowy pakietbot z Nowego Yorku, potwierdzający kapitulacyją Hiszpanów w Tampiko. (I do Paryża, gdzie jeszcze niektórzy o téj wiadomości, jak wyraża Kuryjer, wątpili, nadeszły listy z Nowego Orleanu z d. 19. Paźdz., które podobnież tę samę wiadomość zawierają.)

Francyja.

W skutek raportu Ministra finansów do Króla wydał Król w d. 6. Grudnia następujące swoje postanowienie: „KAROL, z Bożéj Łaski Król Francyi i Nawarry: Zapatrzywszy się na ustawy z d. 19. Czerwca 1828 i z d. 2. Sierp. 1829 — na raport Naszego Ministra Sekretarza Stanu finansów, postanowiliśmy i postanawiamy, co następuje: Art. 1. Nasz Minister Sekretarz finansów, obowiązany będąc stósować się do rozporządzeń art. 2. i 3. ustawy z d. 19. Czerw. 1828, upoważniony jest z głosnością i współubieganiem się, w zapieczętowanych ofertach, przystąpić do sprzedania summy w rentach, potrzebnéj, aby uzyskać kapitał ośmdziesiąt milijonów. Sprzedaż ta nastąpi w czteroprocentowych rentach, z procentami od d. 22. Marca 1830; a ugoda o nię zawartą będzie z tą kompaniją, która zaofiaruje najwyższą cenę rentów mających zaciągnąć się w księgę długów. Art. 2. Nasz Minister Sekretarz Stanu finansów upoważniony do wypełnienia niniejszego postanowienia, które powinno być umieszczoném w zbiorze praw. Dan w zamku Naszym Tuilleryjskim d. 6. Grudnia, w roku zbawienia 1829, a panowania Naszego w szóstym. KAROL. — Na rozkaz Króla: Minister Sekretarz Stanu finansów: Hr. de Chabrol.

Kommissyja, któréj Minister sprawiedliwości P. Courvoisier, poruczył redakcyją projektu do prawa względem nowéj organizacyi Rady Stanu,

mianowała referentem P. Carmenin. Gazeta Francyi ubolewa, że Kommissyja mianowana przez Ministra, mogła się tak złożyć, iżby zdania P. Carmenin (który na ostatniem posiedzeniu Izby Deputowanych kilkakrotnie głosował z liberalną oppozycyją), mogły się znaleźć w téj Kommissyi. — Dzienniki liberalne Paryzkie z d. 5. i 6. t. m. bardzo wiele mówią o wystąpieniu z Ministeryjum P. Courvoisier.

Dziennik Roueński z dnia 2. Grudnia donosi, że znajdujący się na teraz w tém mieście Pan Brunel, oświadczył w dniu 1. Grudnia na posiedzeniu Towarzystwa emulacyjnego, iż roboty około Tunelu londyńskiego, przerwane na chwilę przez brak dostatecznych funduszów, rozpoczną się znowu pod jego dozorem w miesiącu Marcu.

Królestwo Obojéj Sycylii.

Podług wiadomości z Neapolu, wypłynęła w dniu 18. Listopada do Konstantynopola ces. rossyjska fregata Xiężna Łowicka, na którą wsiadł ces. rossyjski Poseł przy W. Porcie, Pan Ribeaupierre.

Niemcy.

W dniu 10. Listopada w Sternberg rozpoczął się uroczyście tegoroczny powszechny sejm W. Xięstwa Meklenburskiego, i to podług dawnego zwyczaju na tak zwanéj żydowskiéj górze pod miastem. Dnia następującego mianowano potrzebne wydziały do rozpoznania różnych przedmiotów. Dyrekcyją protokółu sejmowego i tego roku oddano przez okrzyk tajnemu Radcy i Radcy ziemiańskiemu Schach, teraźniejszemu Posłowi meklenburgskiemu przy związku Niemieckim, i teraz tylko za urlopem w kraju bawiącemu. Z projektów do praw przez Monarchę podanych, było dwa, wprzód drukowanych, mianowicie: względem miejsca urodzenia, opatrzenia ubogich i t. p., i o hypotece miejskiéj, i każdemu z obecnych dano jeden egzemplarz. Postępowanie to na przeszłym sejmie piérwszy raz doświadczane, tém bardziéj powszechne znalazło przyzwolenie, albowiem tym sposobem każdy pojedyńczy Członek, który nie jest nawet Członkiem dotyczącego się komitetu, będzie mógł rozpoznać gruntownie projekt do prawa.

Prussy.

Król Jmć raczył najłaskawiéj umieszczonym przy poselstwie w Wiédniu i Dreznie Sekretarzom legacyi, Baronom Brockhausen i Roulet, tudzież P. Bosgiowich, który był piérwszym tłómaczem przy poselstwie w Konstantynopolu, nadać charakter Radców legacyi, zaś tajnemu Sekretarzowi, expedyjentowi i żurnaliście Weymann, umieszczonemu przy Ministerstwie spraw wewnętrznych, charakter Radcy nadwornego, i w téj mierze wydane patenta własnoręcznie podpisać.

Król Jmć raczył król. wirtembergskiemu Ministrowi Stanu i spraw zewnętrznych, Hr. Beroldingen, dać order czerwonego orła piérwszéj klassy z brylantami; król wirtembergskiemu Ministrowi finansów Baronowi Varnbuiler, order czerwonego orła piérwszéj klassy; dotychczasowemu król. wirtembergskiemu Sprawującemu interesa na tutejszym Dworze, teraźniejszemu nadzwyczajnemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi na cesarsko austryjackim Dworze, Baronowi de Blomberg, i król. wirtembergskiemu tajnemu Radcy legacyi de Bilfinger, ordery orła czerwonego drugiéj klassy.

Xiążę Albrecht Pruski, powracając z Haagi, przybył dnia 30. Listopada do Berlina. J. K. W. Xiążę Karol Pruski z Małżonką swoją, zjechali kilkoma dniami wprzódy z Wejmaru do Berlina.

Rossyja.

Przez opiniją Rady Państwa przez Cesarza Jmci potwierdzoną, prawo nadane nieszlacheckim, którzy w wojsku dosłużyli się stopnia Oficera, i którzy od tego czasu nie mając potomstwa, mogli prosić o przeniesienie szlachectwa na dawniéj spłodzonych synów swoich, któreto prawo już postanowieniem z dnia 7. (19.) Grudnia 1817. było przeniesione na matki takich dzieci, teraz rozciągnione zostało także na dziadów tychże z linii ojcowskiéj, z tąd ostatni po śmierci rodziców mogą ich miejsce zastąpić, i dla pozostałych nieletnich synów prosić o udzielenie szlachectwa.

Podług wiadomości z Tiflis z dnia 10. Listopada, przybył tamże w dniu 6. t. m. naczelny wódz oddzielnego korpusu kaukazkiego, Jenerał Feldmarszałek Hr. Paszkiewicz Erywański.

— *Z Odessy d.* 30. *Listopada* (12. *Grudnia*). —

Położenie naszego miasta, we względzie zdrowia, jest ciągle zaspokajające i codziennie powiększa się bezpieczeństwo mieszkańców. W skutek rozporządzenia władz, któreśmy ogłosili w ostatnim naszym numerze, przeczyszczają śrebro, i assygnaty we wszystkich domach. Operacyja ta będzie skończona w trzech dniach, poczém władze przedsięwezmą potrzebne środki, dla przywrócenia związków wewnątrz miasta, jeźli okoliczności pozwolą. Lecz zanim przywiodą do skutku tę modyfikacyję w przepisach kwarantanny, wzywają Komissarzów i ich pomocników, aby od chwili, gdy domy zostaną

otwarte, podwoili gorliwość i czynność w czuwaniu nad zdrowiem mieszkańców, by za najmniejszym pozorem niebezpieczeństwa mogły być natychmiast przywiedzione do skutku przepisy kwarantanny.

Nasz port zamarzł od dnia 26, lecz w dniu 27 wiatr połamał lód na kilka godzin, z czego korzystając trzy okręty angielskie i jeden sardyński, wyszły pod żagle; wiele innych okrętów mogłyby były pójść za tym przykładem, lecz większa część Kapitanów włoskich, którzy już mieli okręty ładowne, nie chciało z téj korzystać sposobności. Jeżli mrozy potrwają, zimować będą w naszym porcie.

Grecyja.

Monitor z dnia 5. b. m. zawiera następujący wyjątek z raportu Kontr-Admirała Rozamel, dowódzcy dywizyi eskadry na wschodzie, do Ministra marynarki:

„Na pokładzie okrętu linijowego Trydent w zatoce Nawaryńskiéj d. 19. Listopada 1829."

„JW. Panie! Pośpieszam donieść JW. Panu o strasznym wypadku, który pogrążył w smutku nasz korpus wojska w Morei. Nocy przeszłéj około godziny 11 1/2 zerwała się nad Nawarynem straszna burza, jakie szczęściem rzadko bywają. Piorun uderzył w cytadellę, w któréj był skład prochu, i w jednéj chwili wszystkie mury, jakoteż wszystkie budowy wysadzone zostały w powietrze. Straszliwe to wstrząśnienie zrządziło i po za cytadellą wiele szkody, szczególniéj w mieście, w którém żaden z owych nędznych domów, z których się miasto składało, nie jest mieszkalnym. Sto kilku żołniérzy z artyleryi i inżynijerów, którzy mieszkali w kassamatach, stali się ofiarą tego wypadku. Dotąd znaleziono 17 zabitych i 78 ranionych, między tymi jeden Oficer artyleryi; 9 innych, jak wnoszą, leżą jeszcze pod rozwalinami, lub rozproszeni są po różnych miejscach, w które się po explozyi schronić mogli."

„Wstrząśnienie przez tę explozyją tak było mocne w zatoce, iż mniemano, że każdy stojący tamże okręt został od pioruna ugodzony, a Kapitanowie kazali je wewnątrz i zewnątrz przeglądać, aby się przekonać, gdzie piorun uderzył. Niebawem uwiadomiony o tém nieszczęściu na lądzie, udałem się natychmiast na owo miejsce z 800 ludźmi z zebranymi ze wszystkich okrętów latarniami, i ze wszystkiemi środkami do ratowania, jakie mogła dostarczyć eskadra. Trudno byłoby wystawić sobie ten przerażający widok, jaki się nam stawił. Nieszczęsne ofiary, leżące pod gruzami murów lub kasamatów w powietrze wysadzonych, powyciągano, a będących jeszcze przy życiu oddano staraniu lékarzy wojska i marynarki. Ciemność nocy niezmiernie tę pracę utrudniała; a nawet dla tysiąca poczęści ponabijanych bomb i granatów, które przez explozyją wyleciały i ziemię gęsto pokryły, a w pośród których przed naszém przybyciem przez nieostrożność dla oświecenia sceny rozłożono ogień, roboty te nader były niebezpieczne. Na szczęście silny deszcz zamoczył bomby; pomimo to jednakże jedna bomba zajęła się i paliła, lecz nie mogła wzlecieć; wypadek ten wszystkich mocno przeraził. Rozkazano pogasić ognie, i tylko zostawić światło w latarniach."

„Pomoc eskadry w tém nieszczęsném zdarzeniu była nieodzowną dla osady nawaryńskiéj, któréj chociaż gorliwość i czynność wszelkie przewyższa pochwały, wszelako nie byłaby w stanie uprzątnąć niezmierne gruzy, a nawet byłoby jéj brakło potrzebnych materyjałów, szczególniéj latarni, bez których niepodobna było ze skutkiem pracować."

„Szczególniéj nasi lékarze okrętowi stali się potrzebnymi, ponieważ wspólnie ze cztérema lub pięcioma należącymi do osady byli czynnymi. Chyrurg sztabowy z okrętu Trident, P. Levicaire, jego zastępca P. Sergent, i chyrurg sztabowy z okrętu Atalante P. Lefevre odznaczyli się chwalebnie dopełnionemi przez siebie operacyjami, jakoteż porządkiem i dobrze zarządzoną pomocą lekarską. W raporcie, jaki przesłać chce Admirałowi de Rigny o tym wypadku, wyżéj rzeczonych trzech mężów szczególniéj zalecę i prosić go będę, aby wstawił się za nimi o te nagrody, na jakie, zdaje mi się, zasłużyli."

Marynarka w tém nieszczęsném zdarzeniu, jak zawsze, dała dowody gorliwości poświęcenia się najszczérszego dla ludzkości. Nie mogę dosyć pochwalić gorliwości i męstwa, jakie Oficerowie i żołniérze z eskadry każdego stopnia w moich oczach rozwinęli."

Z powodu Świąt Bożego Narodzenia Gazeta w przyszły Piątek nie wyjdzie. Przypadający na ten dzień Numer 52gi (ostatni) tegorocznych Rozmaitości dołączony będzie do Nru. następującego Gazety.

Spis rzeczy zawartych w tegorocznych Rozmaitościach wydany będzie z ostatnim Numerem tegoroczněj Gazety.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.